

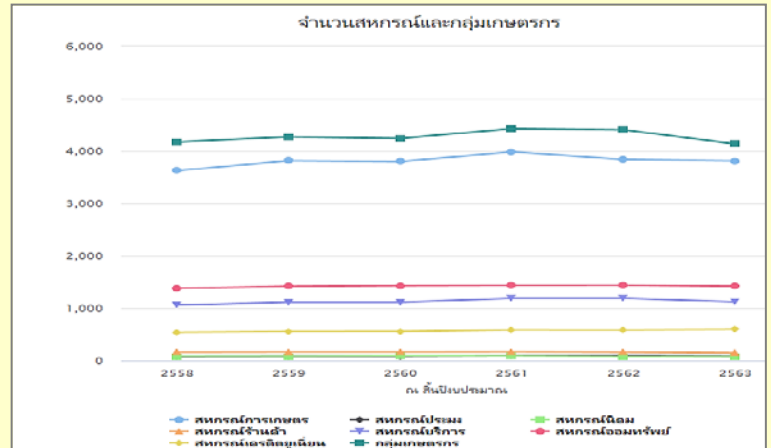
ทางรอดของสหกรณ์ไทยในยุค New Normal

รัตติยา สวัสดิ์

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10

ภาพรวมของสหกรณ์ในประเทศไทย

ข้อมูลจากระบบบริการข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 11 กันยายน 2563 มีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 7,999 แห่ง จำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 4,494 แห่ง รวมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 12,493 แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 12.76 ล้านคน และพบว่ามีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ดำเนินธุรกิจ เลิกและชำระบัญชี จำนวน 2,444 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.56 ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น มีสมาชิกจำนวน 0.41 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 3.21 ของสมาชิกทั้งสิ้น ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา แนวโน้มจำนวนสหกรณ์แต่ละประเภทอยู่ในลักษณะทรงตัว แต่จำนวนกลุ่มเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง

ฐานะการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปี 2562

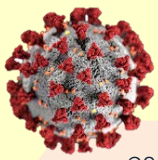
ฐานะการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปี 2562			
ประเภท	สินทรัพย์ทั้งสิ้น	หนี้สิน	ทุน
การเกษตร	278,135,262,930.75	193,902,537,912.02	84,232,725,018.73
ประมง	1,151,307,980.94	1,035,966,207.08	115,341,773.86
นิคม	11,591,275,551.71	8,477,234,652.43	3,114,040,899.28
ร้านค้า	2,925,468,380.24	1,056,081,976.86	1,869,386,403.38
บริการ	21,046,429,720.06	12,510,216,008.69	8,536,213,711.37
ออมทรัพย์	3,083,256,923,606.22	1,647,070,422,112.80	1,436,186,501,493.42
เครดิตยูเนียน	60,779,265,378.35	44,452,605,437.82	16,326,659,940.53
รวมสหกรณ์	3,458,885,933,548.27	1,908,505,064,307.70	1,550,380,869,240.57
กลุ่มเกษตรกร	4,595,518,630.33	2,457,624,563.39	2,137,894,066.94
รวมทั้งสิ้น	3,463,481,452,178.60	1,910,962,688,871.09	1,552,518,763,307.51

ข้อมูลจากระบบบริการข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 11 กันยายน 2563 สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 3.46 ล้านล้านบาท มีหนี้สินทั้งสิ้น 1.91 ล้านล้านบาท และทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 1.55 ล้านล้านบาท โดยพบว่าสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์มีสินทรัพย์มากที่สุด สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เว้นแต่สหกรณ์ประเภทร้านค้าที่มีทุนของสหกรณ์มากกว่าหนี้สิน

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปี 2562

ข้อมูลจากระบบบริการข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 11 กันยายน 2563 สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีรายได้ทั้งสิ้น 0.34 ล้านล้านบาท มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 0.24 ล้านล้านบาท มีกำไรสุทธิ 0.09 ล้านล้านบาท อัตรากำไรสุทธิ ร้อยละ 28.88 โดยสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์มีอัตรากำไรสุทธิสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 56.61 สหกรณ์ประเภทการเกษตรมีอัตรากำไรสุทธิต่ำที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 1.71 และสหกรณ์ประเภทนิคมมีผลขาดทุนสุทธิ ร้อยละ 1.08

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปี 2562				
ประเภท	รายได้	ค่าใช้จ่าย	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	อัตรากำไรสุทธิ
การเกษตร	146,908,444,906.19	144,403,311,025.08	2,505,133,881.11	1.71
ประมง	1,458,348,119.49	1,424,780,577.98	33,567,541.51	2.30
นิคม	6,326,817,703.24	6,394,851,041.11	(68,033,337.87)	(1.08)
ร้านค้า	5,448,803,140.43	5,252,740,693.88	196,062,446.55	3.60
บริการ	6,873,430,166.59	6,360,323,436.55	513,106,730.04	7.47
ออมทรัพย์	166,715,541,206.91	72,338,513,752.81	94,377,027,454.10	56.61
เครดิตยูเนียน	5,567,322,051.48	4,033,853,790.83	1,533,468,260.65	27.54
รวมสหกรณ์	339,298,707,294.33	240,208,374,318.24	99,090,332,976.09	29.20
กลุ่มเกษตรกร	4,130,469,655.76	4,021,590,577.49	108,879,078.27	2.64
รวมทั้งสิ้น	343,429,176,950.09	244,229,964,895.73	99,199,212,054.36	28.88

การระบาดใหญ่ของ COVID-19 ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความท้าทายที่เร่งด่วนคือการแก้ปัญหาวิกฤตทางการแพทย์และผลกระทบทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่เมื่อเราเริ่มมองไปข้างหน้าเราควรจำไว้ว่าประวัติศาสตร์โลกได้ค้นพบหนทางแห่งยุคของความวุ่นวาย เมื่อเวลาผ่านไปสังคมต้องทนรับความยากลำบากอย่างมาก และพยายามดิ้นรนเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ช่วงเวลาที่น่ากลัวเช่นนี้ ผลักดันให้ภาคธุรกิจคิดหาวิธีใหม่ๆ แหล่งข้อมูล

ใหม่ๆ และเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นที่เรียกว่า New Normal และภาคสหกรณ์ไทยก็เช่นเดียวกัน หากไม่ปรับตัวและเปลี่ยนแปลงก็ยากที่จะอยู่รอดในยุค New Normal จากข้อมูลสถานการณ์ของสหกรณ์ไทยข้างต้นสหกรณ์จะอยู่รอดปลอดภัยในยุค New Normal ได้ขึ้นอยู่กับบุคลากรดังต่อไปนี้

1 สมาชิกของสหกรณ์

“สมาชิกเป็นทั้งจุดเริ่มต้นและเป้าหมายของสหกรณ์” สมาชิกจะต้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงแนวคิดและหลักการของสหกรณ์ ร่วมมือกับกิจกรรมที่สหกรณ์จัดขึ้น ใช้บริการที่สหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ เลือกคนดีมีความสามารถมาเป็นคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะช่วยให้สหกรณ์มีความมั่นคง หรือสิ่งที่จะเป็นประโยชน์สุขต่อมวลสมาชิก

2 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

จะต้องอุทิศตนเพื่องานสหกรณ์ด้วยความสุจริตเสียสละ และมีความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ รับฟังความคิดเห็น และยอมรับในเหตุผลของผู้อื่น มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงินการบัญชี และด้านอื่น ๆ

3 ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

จะต้องมีความตระหนักและความรับผิดชอบในหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ และพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพตนเอง รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของงานตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

4 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

จะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยความโปร่งใส ชัดเจน ถูกต้องและเป็นธรรม

อ้างอิง

1. บทบาทของสมาชิกต่อความยั่งยืนของสหกรณ์ โดย รังสรรค์ ปิติปัญญา ในข่าว สอ.มก. ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2549
2. บทบาท ภารกิจ หน้าที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ https://www.cad.go.th/download/1_1hat.pdf
3. เส้นทางก้าวสู่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ <https://www.spu.ac.th/uploads/contents/20161125110807.pdf>

5 ฝ่ายจัดการของสหกรณ์

จะต้องให้บริการแก่สมาชิกด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ศึกษาและปฏิบัติตามนโยบายของสหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนดไว้ รวมถึง ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ชี้แจงและให้ข่าวสารแก่สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างถูกต้อง ชัดเจนและสม่ำเสมอ

สรุป ทางรอดของสหกรณ์ไทยในยุค New Normal ขึ้นอยู่กับบุคลากรทุกฝ่ายในขบวนการสหกรณ์จะต้องตระหนักถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงของสหกรณ์ และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และพร้อมที่จะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

กันยายน 2563